

Omatoimiasiakkuus- ja turvallisuusohje

Ylämyllyn kirjasto

1. Omatoiminen kirjastonkäyttö

Perinteisten palveluaukioloaikojen lisäksi Vaara-kirjastojen omatoimikirjastot ovat avoinna omatoimiasioijille pääsääntöisesti klo 7–21. Kirjastokohtaiset poikkeamat ovat mahdollisia. **Ylämyllyn kirjastossa omatoimiasiointi on mahdollista vuoden jokaisena päivänä (pyhät eivät vaikuta omatoimiaukioloihin) klo 7–21.** Omatoimiasiointi on mahdollista vasta, kun omatoimiasiakassopimus on allekirjoitettu ja henkilökunta on ohjeistanut palvelun käyttöön. Omatoimiasiakassopimus tehdään palveluaikaan omatoimikirjastossa. Asiakkaalle annetaan omatoimi- ja turvallisuusohje.

Omatoimikäyttöoikeus on sidottu voimassa olevaan Vaara-kirjastojen kirjastokorttiin, jossa asiakkaan yhteystiedot ovat ajan tasalla. Omatoimikäyttöoikeus on **henkilökohmainen**. Huoltaja voi asioida kirjastossa lastensa kanssa, mutta lapsi ei saa käyttää huoltajan korttia itsenäisesti. Alle 15-vuotiaiden henkilökohtaiseen asiakassopimukseen vaaditaan vanhemman/huoltajan allekirjoitus ja läsnäolo allekirjoitustilanteessa.

Yhteisöasiakassopimuksen tehnyt yhteisö on vastuussa yhteisökorttia käyttävien jäsentensä omatoimikäytöstä. Sopimuksen allekirjoittanut henkilö perehdytetään omatoimikäyttöön ja hänelle annetaan omatoimi- ja turvallisuusohje. Ko. henkilö on vastuussa siitä, että muut korttia käyttävät osaavat käyttää omatoimikirjastoa.

Omatoimiaika tarkoittaa sitä, että henkilökunta ei ole palvelemassa, neuvomassa ja opastamassa kirjastossa. Vaikka henkilökunta olisikin paikalla omatoimiaikana, omatoimiasiakkaan tulee toimia omatoimisesti, lainata aineisto lainausautomaatilla, tehdä itse tiedonhaut, varausten nouto jne. Henkilökunta palvelee asiakkaita tavalliseen tapaan aukiolo- eli palveluaikoina.

Palautelaatikko

Ylämyllyn kirjastossa on asiakkaiden käytössä palautelaatikko, johon laitetaan ilmoitukset:

- häiriö- ja ongelmatilanteista,
- ilmoitukset epäonnistuneista lainoista sekä
- Tuloste- ja monisteilmoitukset.
- Myös muu asiakaspalaute laitetaan tähän laatikkoon.

Palautelaatikko löytyy tiskiltä ja ilmoituslaput ovat sen vieressä.

Kiireellisissä kiinteistöön liittyvissä häiriötilanteissa ja vaaratilanteissa ota yhteys kiinteistöhuollon päivystysnumeroon tai hätäkeskukseen. Puhelinnumerot ovat saatavilla ulko-ovessa sekä kirjastotilassa.

Eväiden syöminen on sallittua Ylämyllyn kirjaston ryhmätyötilassa, mutta ei muissa kirjaston tiloissa. Jätä tila siistiksi seuraaville käyttäjille ja laita roskat roskakoriin.

Kirjastoon saapuminen

Omatoimikirjastoon kulkuun on Vaara-kirjastojen alueella **kaksi erilaista tapaa**:

Suurimmassa osassa kirjastoja kulku tapahtuu kirjastokortilla. **Ylämyllyn kirjastossa kortti luetaan kortinlukulaitteeseen, joka avaa oven sähkölukituksen.** Jos olet kirjastossa omatoimiajan alkaessa, sinun tulee käydä kirjautumassa kortinlukulaitteella uudelleen sisään jatkaaksesi kirjastonkäyttöä.

Kirjastokortin lisäksi sisäänpääsyn yhteydessä käytetään pin-koodia. Pin-koodi on nelinumeroinen ja sama pin-koodi on käytössä myös verkkokirjastossa. Lisäksi osassa kirjastoista on omatoimiaasiakkaiden käytössä erillinen kulkutunniste, johon liittyy panttimaksu.

Ylämyllyn kirjastoon kuljetaan omatoimiaikana **kirjaston pääovesta**. Oven vasemmalla puolella on seinässä kortinlukulaite, johon kirjastokortti työnnetään viivakoodi ylöspäin. Pin -koodi näppäillään laitteeseen.

Työnä kirjastokortti omatoimilaitteen sisään (alareunan koloon) viivakoodipuoli ylöspäin.

Pääoven vasemmassa reunassa ulkona, tuulikaapin puolella oven karmissa vasemmalla sekä kirjaston sisäpuolella tuulikaapin oven oikealla puolella on esteettömän kulun painikkeet, jotka avaavat ulko-oven sekä tuulikaapin välioven. Painiketta käytetään myös omatoimiaikana, jos halutaan ulko-oven sekä tuulikaapin välioven avautuvan automaattisesti.

Ulkona

Tuulikaapissa

Sisäkäytävällä

Kortinlukulaite estää sisäänpääsyn, jos asiakastili on vanhentunut, eli yhteystietoja ei ole päivitetty asiakkaalle lähetetyn pyynnön mukaisesti määräaikana (3 v. välein).

Kortinlukulaite estää sisäänpääsyn myös, jos asiakastilillä on käyttörajoitus (30 vrk käyttökielto) tai kirjastokortti on ilmoitettu kadonneeksi.

Muista syistä johtuvissa häiriötilanteissa kirjastoon pääsyssä ota yhteys kiinteistöhuoltoon puh. 0505266324

Kirjastosta poistuminen

Omatoimikirjastosta poistuessa ei tarvita erillistä uloskirjautumista. **Tarkista, että ovi lukkiutuu, kun poistut rakennuksesta!** Rakennuksesta on poistuttava omatoimiajan päättyessä ennen hälytysten aktivoitumista, sillä aiheettomista hälytyksistä peritään niiden aiheuttajalta maksu vartiointifirman silloisten taksojen mukaisesti.

Kirjastoissa on sekä sisä- että ulkotiloissa tallentava kameravalvonta!

Ylämyllyn kirjaston omatoimiaika päättyy klo 21 ja asiakkaiden on poistuttava tiloista ennen tätä. Kirjaston tiloissa oleskelu klo 21 jälkeen aiheuttaa hälytyksen, jonka kustannukset laskutetaan asiakkaalta.

Valot toimivat liiketunnistimella ja syttyvät, kun liikut tiloissa. Valot sammuvat automaattisesti sulkemisajan jälkeen.

2. Laina- ja palautusautomaatin käyttö

Automaatilla lainaamista varten tarvitaan voimassa oleva kirjastokortti. Palautettaessa aineistoa kirjastokorttia ei tarvita. **Huomioithan, että lainauskielto estää lainaamisen.** Samoin asiakastilin yhteystietojen vanhentuminen (3 v.) estää automaatilla lainaamisen. Palauttaa voi kaikissa tilanteissa.

Laina- ja palautusautomaatin näytöllä on selkeät vaiheittaiset toimintaohjeet. Kirjastokohtaisia ohjeita lainaus- ja palautusautomaattien häiriötilanteissa toimimisesta tulee noudattaa.

Kun palautat Ylämyllyn kirjaston automaateilla, et tarvitse kirjastokorttia. Toimi automaatin näytön ohjeiden mukaan ja laita palautus kirjakärryyn automaattipöydän vieressä. Kun näytöllä näkyy ohje "Laita aineisto siniseen palautuslaatikkoon", toimi tämän mukaan. Sinisen palautuslaatikon aineisto on henkilökunnan käsiteltäviä palautuksia. (kuva laatikosta)

Jos palautus ei onnistu, eli et saa ilmoitusta "Palautus valmis", älä jätä palautusta kirjakärryyn, vaan **tiputa se palautusluukkuun kirjaston ulkoseinässä.**

Voit myös uusia lainasi verkkokirjastossa, mikäli sinulla on verkkokäytön tunnukset. Lainat voi uusia myös soittamalla auki olevaan kirjastoon.

Kun lainaat Ylämyllyn kirjaston automaateilla, tarvitset voimassa olevan kirjastokortin. Toimi automaatin näytön ohjeiden mukaan. **Jos lainaus automaattilla ei onnistu, täytä ilmoituslappu ja laita se palautelaatikkoon. Muista täyttää aineiston nidenumero, joka löytyy viivakoodin alta, sekä kirjastokorttisi numero.** Näin voimme lainata aineiston sinulle kirjaston seuraavana aukiolopäivänä.

3. Varatun aineiston nouto

Varattu aineisto on omatoimikirjastoissa itsepalvelunoutohyllyssä. Varaukset ovat hyllyssä järjestettynä asiakkaan varaustunnisteen mukaisesti. Lisäohjeita varausten noutoon saa henkilökunnalta tai kirjaston tiedotteista.

Varaustunnisteen voi vaihtaa verkkokirjaston välilehdellä *Omat tiedot* kohdassa *Tee osoitteenmuutos* tai kirjastossa palveluaikaan.

Asiakas noutaa varaamansa aineiston varaushyllystä ja lainaa sen omatoimiaikana automaattilla. **Varauksen voi lainata vain sen henkilön kortille, jolle varaus on tehty.** Ylämyllyn kirjastossa varattu aineisto on järjestetty itsepalveluhyllyyn varaustunnisteen mukaiseen järjestykseen. Itsepalveluhylly sijaitsee sisääntulokäytävän päässä oikealla.

Varaukset löytyvät näistä hyllyistä.

Kaukolainat haetaan itsepalveluhyllystä asiakkaan nimen kohdalta. Kaukolainoja ei lainata automaatilla. Kaukolainamaksu lisätään asiakkaan tilille.

4. Lehdet

Ylämyllyn kirjaston varhaisjakelulehdet (Karjalainen, Helsingin Sanomat ja Kotiseutu-uutiset) jaetaan mustaan postilaatikkoon, joka on kiinnitetty koripallokentän verkkoaitaan pyöräparkin lähellä. Laatikko ei ole lukossa, ja asiakkaat voivat noutaa sanomalehdet luettavaksi. Ota kirjastokortti mukaan, kun haet lehtiä!

Maaseudun Tulevaisuus sekä aikakauslehdet jaetaan päiväpostissa, ja henkilökunta laittaa ne esille.

5. Tietokoneet ja langaton verkko, monitoimilaitteet

Ylämyllyn kirjastossa on saatavilla ilmainen ja avoin langaton verkkoyhteys. Verkon nimi on **internet** ja salasana on **nettiketti**.

Pöytäkone on salin takaosassa hiljaisessa työskentelytilassa. Koneen kirjautumistunnukset löytyvät pöydältä koneen vierestä.

Ylämyllyn kirjaston monitoimilaitteella voit tulostaa, monistaa ja skannata. Tulosteiden ja monisteiden hinnat ovat:

- Musta-valkea A4 ja A3 0,50 e
- Värillinen A4 1,00 e
- Värillinen A3 1,50 e

Tulosteiden ja monisteiden määrä sekä väri merkitään ilmoituslapulle. Kirjoita myös kirjastokorttisi numero, niin merkitsemme maksut asiakastilillesi. Lappu laitetaan palautelaatikkoon.

6. Ongelmatilanne omatoimikäytössä

Jos et pääse kirjastoon kirjastokortillasi, tarkistathan:

- onko asiakastililläsi asiakastietojen tarkistuspyyntö (automaattinen 3 vuoden välein), jota et ole huomionnut
- onko sinulla muunlainen omatoimikäytön rajoitus (30 vrk:n käyttökielto)
- onko kirjastokorttisi ilmoitettu kadonneeksi

Lainauskielto ei estä omatoimikirjastoon sisäänkäyntiä, mutta estää automaattilla lainaamisen. Aineiston palauttaminen onnistuu, vaikka olisit lainauskiellossa.

Ongelmatilanteissa ota yhteys Ylämyllyn kirjaston henkilökuntaan palveluajalla kirjastossa, puhelimitse puh. 050 330 41 56 tai sähköpostilla ylamylynkirjasto@joensuu.fi

7. Hätä- ja häiriötilanteet

Omatoimiasiakkaan vastuulla on tutustua kirjastokohtaisiin turvallisuusohjeisiin eri omatoimikirjastoja käyttäessään.

Yleinen hätänumero 112

poliisi, palokunta, ambulanssi

Kun soitat hätänumeroon:

- Kerro, mitä on tapahtunut
- Kerro tarkka osoite ja kunta
- Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin
- Toimi annettujen ohjeiden mukaan
- Lopeta puhelu vasta luvan saatuasi

Kiinteistön osoite

Laavupolku 2

80400 YLÄMYLLY (LIPERI)

Hälytys

Ylämyllyn kirjaston aulassa ikkunaseinän vieressä on palohälytyslaite. Jos kuulet hälytyksen, pysy rauhallisena ja poistu tilasta.

Vaaratilanteessa tee itse hälytys painamalla nappia. Sen lisäksi soita Yleiseen hätänumeroon 112 ja kerro vaaratilanteesta.

Poistumistiet

Jos et voi poistua Ylämyllyn kirjaston pääovesta, käytä hätäpoistumistietä. Se sijaitsee kirjaston oikeassa takanurkassa. Poistumistiet on merkitty **vihreällä valotunnisteella oven päällä**. HUOM! Ovi kirjaston ja koulun välillä EI ole hätäpoistumistie ja ovi on lukossa.

Hätäpoistumis-
tien merkkivalo

Hätäpois-
tumistie

Alkusammutusvälineet

Ylämyllyn kirjastossa on jauhesammutin palautusluukun vieressä oikealla.

Tulipalon sattuessa

1. PELASTA välittömässä vaarassa olevat.
2. VAROITA muita vaarasta.
3. HÄLYTÄ. Soita 112.
4. SAMMUTA palo, jos voit.
5. RAJOITA. Sulje ikkunat ja ovet.
6. OPASTA viranomaiset paikalle.

Yleinen vaaramerkki

1. Siirry sisälle, pysy sisällä.
2. Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointilaitteet.
3. Avaa radio ja odota rauhallisesti ohjeita.
4. Vältä puhelimen käyttöä.
5. Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta, ettet joutuisi vaaraan matkalla.

Muistathan ilmoittaa kirjastokohtaisissa ohjeissa oleville tahoille, jos:

- omatoimikirjastossa on häiritsevästi käyttäytyviä asiakkaita ja/tai epäilet tilassa olevan sinne kuulumattomia henkilöitä
- epäilet, että tilassa on vesivuoto
- epäilet, että tilassa on sähkölaitteeseen liittyvä vaaratilanne
- tilaan on murtauduttu tai tilassa on selkeästi tehty ilkivaltaa
- omatoimikulku on estynyt

Järjestyshäiriöt, murrot ja ilkivalta: poliisi 112

Kiinteistön kunto esim. vesivahingot Huoltopäivystys p.0400 572 327

Omatoimikulku Joensuun pääkirjasto p. 050 406 5992